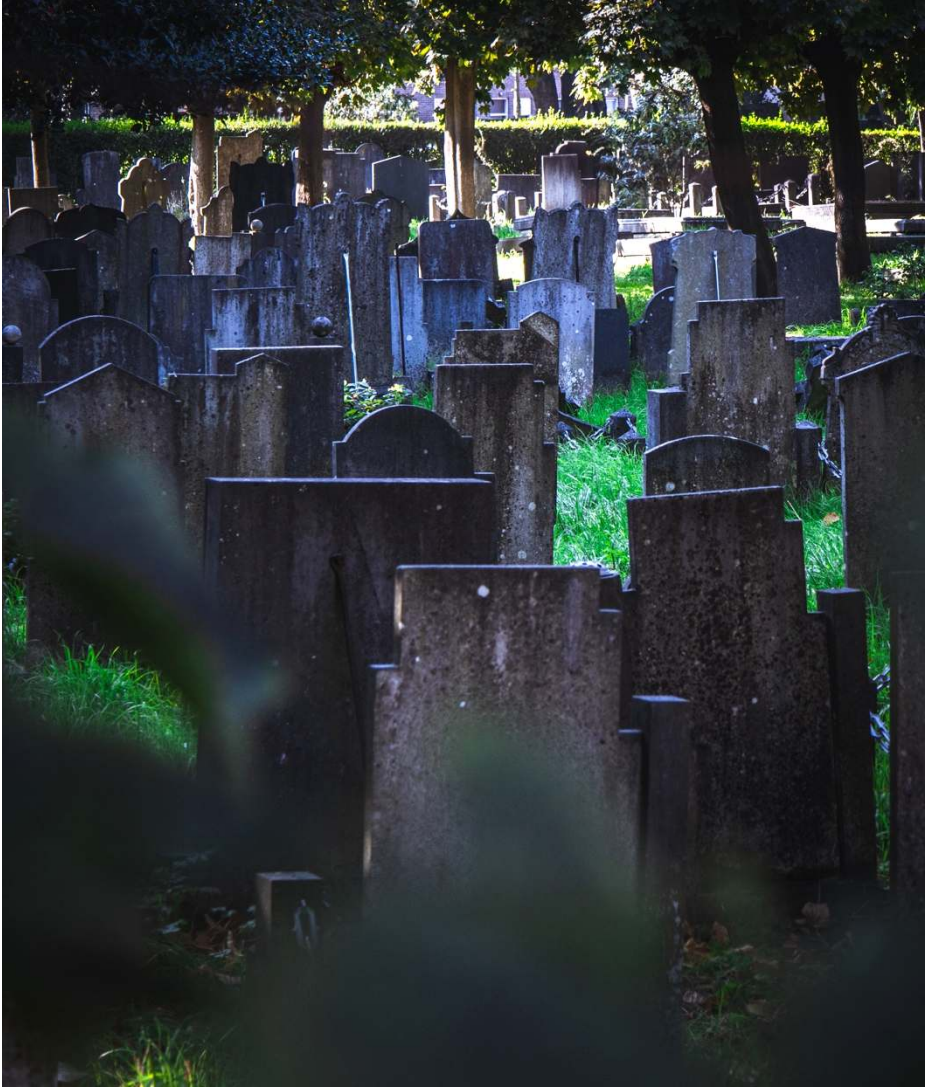
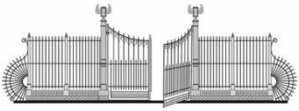

Jaargang 26 nr.52 najaar 2025

Stichting Oude Begraafplaats Gouda

Bezoek ons:
Prins Hendrikstraat 3
2802 JA Gouda

www.oudebegraafplaatsgouda.nl

Donaties

IBAN: NL78 INGB 0008 0339 02
t.n.v. Stichting Oude Begraafplaats Gouda

Openingstijden

Maandag t/m zondag: 10.00 - 16.00 uur

Reacties, vragen en suggesties

Email: info@oudebegraafplaatsgouda.nl

Postadres: Forsythialaan 9, 2803 BR Gouda

Aanvragen excursies

Piet Streng

pietstreng53@outlook.com

Bestuur van de Stichting Oude Begraafplaats Gouda

Piet Streng (voorzitter en secretaris), Denice Verburgh (penningmeester en donateurenbestand), Ed van Rossum (jeugdwerk en archief), Arie Bazen (technische zaken), Lia Donkers (groen- en grijsonderhoud), Arie de Wit (algemeen bestuurslid), Peter Overkamp (algemeen bestuurslid) en Rob Radix (PR en communicatie).

Overige vrijwilligers

Koos Massar, Wil Massar - van Leeuwen, Severt van der Stad, Hans Sanders, Henk Spiekman, Katy van den Hoek, Erik Koene, Koos Carlie, Jannie Bazen – Hertsenbergh, Niels Louwaars, Maarten de Voogd, Ad Slootjes.

*Het copyright van deze nieuwsbrief berust bij de Stichting Oude Begraafplaats Gouda.
Alle rechten voorbehouden. De redactie is niet verantwoordelijk voor gegevens die door
derden zijn verstrekt. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd of vermenigvuldigd
zonder toestemming van de Stichting Oude Begraafplaats Gouda.*

Voorwoord

Door Piet Streng (voorzitter).

Voor u ligt najaarseditie van onze Nieuwsbrief. Er is het afgelopen halfjaar weer veel gebeurd en er is weer veel werk verricht door de vrijwilligers op de begraafplaats. Als voorzitter ben ik enorm trots op wat er allemaal gebeurt. Naast al het onderhoud aan het groen en aan de graven waren er ook veel activiteiten in het kader van de 100e geboortedag van onze oprichter Inez Meter. Elders in dit blad kunt u daarover lezen. Maar er staat nog veel meer in deze uitgave. Een belangrijk punt voor ons zijn de kosten die we moeten maken om alles uit te kunnen voeren. Daarom moeten we besluiten om de donateursbijdrage te verhogen, van €15,00 naar €17,50 per jaar. Wij hopen dat u daar begrip voor heeft.

Wij kregen te maken met een probleem rond de stroomvoorziening in het Baarhuisje. Er moest een extra kabel ingegraven worden en een nieuwe aansluiting worden gemaakt. Met medewerking van elektriciens Henk Sijl en aannemersbedrijf E. van Leeuwen is dit gerealiseerd. Veel dank daarvoor. Dankzij een gift van de heer en mevrouw van der Horst hebben wij een tweede set oprijplaten kunnen aanschaffen. Hierdoor is de Aula nog toegankelijker voor rolstoel en scootmobiel gebruikers. Wij bedanken Anneke en Co van der Horst voor deze mooie geste.

Onze contacten met buurman Cargill lopen goed. De gemeente Gouda verhuurt het pand aan Cargill en wij mogen enkele ruimtes in het pand gebruiken om gezamenlijk koffie te drinken en te vergaderen. Ook kunnen we in een kamer met de computer werken en documenten, boeken en ander materiaal opslaan. In een andere kamer hebben we de afgelopen maanden een kleine expositie over Inez Meter mogen laten zien. Wij bedanken Marjoleine Baartwijk van Cargill voor haar ondersteuning en samenwerking.

Het onderhoud op de begraafplaats wordt uitgevoerd zoals het beleid van de gemeente het voorschrijft. De begraafplaats moet voldoen aan de

gemeentelijke eisen wat betreft de flora en fauna. En natuurlijk moeten we zorgen dat de monumentale status in stand gehouden wordt. Wij doen ons uiterste best om dit alles uit te voeren zoals de gemeente dat wil. De begraafplaats is een prachtig stukje natuur en cultuur in de wijk Korte Akkeren en gelegen tussen de fabriek en de woningen. Dit is een uniek plekje dat altijd een bezoekje waard is. U bent van harte welkom.

Agenda 2026

De Oude Begraafplaats organiseert doorlopend activiteiten. Onderstaande data zijn inmiddels definitief, echter is de planning op die dag nog niet altijd bekend. Houd hiervoor onze website en social media in de gaten, updates maken wij hier als eerste bekend.

Dodenherdenking – maandag 4 mei 2026

Op 4 mei herdenken we de oorlogsslachtoffers en slachtoffers van de oorlog waarvan er 44 zijn begraven op de Oude Begraafplaats. Verderop in de nieuwsbrief meer informatie hierover.

Open Monumentendag – zaterdag 12 en zondag 13 september 2026

Traditiegetrouw openen wij op zaterdag en zondag 13 september een aantal deuren die normaal gesproken gesloten blijven. We organiseren rondleidingen en staan klaar om mensen te begeleiden naar het graf van een familielid of bekenden.

Terugblik activiteiten

4 mei: dodenherdenking

Een belangrijk moment in het jaar voor de Oude Begraafplaats Gouda is 4 mei. We herdenken de oorlogsslachtoffers en slachtoffers van de oorlog van wie er 44 bij ons zijn begraven.

Traditiegetrouw is het grootste deel van de vrijwilligers op 4 mei al vroeg aanwezig. We plaatsen bloemen bij alle oorlogsgraven.

Ruim 150 bezoekers kwamen langs, tijdens de twee rondleidingen en om zelf wat rond te kijken. Het blijft bijzonder om te zien hoeveel mensen jaarlijks even stilstaan bij de verhalen achter de graven.

De rondleidingen werden gegeven door Ed van Rossum en dit jaar voor het eerst door Lia Donkers.

Om 15.45 uur was er de officiële kranslegging bij de graven van drie Goudse oorlogsslachtoffers: Willem van Mastrikt, Adriaan de Rijke en Benjamin Aart Lens. Piet Streng nam de taken waar van de Consul van de Oorlogsgravenstichting, die wegens gezondheidsklachten zelf niet aanwezig kon zijn. Na de ontvangst is Piet de delegatie voorgegaan. De kranslegging werd bijgewoond door locoburgemeester Judith Sargentini,

nabestaanden, leden van scouting Die Katanky's en de voorzitter van Stichting 4-5 mei Gouda.

Zomeravond

In het kader van Levend Monument 2.0 organiseerden we een culturele zomeravond.

Op zaterdag 6 september hebben we een mooi programma georganiseerd voor zo'n 100 gasten. De avond werd om 18.00 uur geopend door junior stadsdichter Timo van Gastel. Marian Eisden, in de wijk beter bekend als Dushi, organiseerde met de hulp van vrijwilligers van wijkcentrum de Walvis een wereldse barbecue.

Tot 22.00 uur was er een doorlopend cultureel programma met de sfeervolle coverband Die Lemma's. Jan Graafland en Jeanneke van Meulebrouck brachten als 'Gespannen Snaren' gedichten van Inez Meter muzikaal tot leven. Asmae Ammaddaou, dichtster, schrijver en 'spoken word' artiest gaf een poëtisch optreden. De twee workshops, poëzie door Noa Heddergott en fotografie door Renate Oskam werden goed bezocht. We sloten af met een Crime & Poetry walk door Ed van Rossum. Nieuw ontdekte verhalen uit de geschiedenis van de begraafplaats werden verteld, gecombineerd met poëzie van Inez.

Jaarlijks uitje

Op zondag 21 september stond ons jaarlijks uitje op de agenda. Met een grote groep vrijwilligers en hun introducees zijn we hartelijk ontvangen door Lodewijk, Anneke en Pepijn op Begraafplaats Groenesteeg in Leiden. Op deze begraafplaats ligt onder andere Anna Cornelia van Gogh – Carpentus begraven, de moeder van Vincent van Gogh.

We kregen een boeiende inleiding en rondleiding van Lodewijk, voorzitter van de Stichting tot instandhouding Begraafplaats Groenesteeg. Anneke vertelde ons meer over het beheer van de begraafplaats, zowel op het gebied van grijs (het begeleiden van verval van grafstenen) als het groen (natuurbeheer). We kregen

ook te horen dat een imposante boom op Begraafplaats Groenesteeg is genomineerd voor Boom van het Jaar 2025 (deboomvanhetjaar.nl). Een zeer indrukwekkende beuk die met 1092 stemmen op een mooie vierde plaats van de twaalf geslecteerde bomen is geëindigd.

Hierna bezochten we de Katholieke begraafplaats Zijlpoort waar pastoor Jeroen Smith ons rondleidde. Deze begraafplaats is nog steeds in gebruik en rijk aan symboliek.

Het was een mooie dag vol interessante verhalen en inspirerende gesprekken.

Lezing: Inez Meter en de Drukkers

In het kader van Levend Monument 2.0 organiseerden we op donderdag 16 oktober een bijzondere lezing over het leven, werk en nalatenschap van Inez Meter – dichter, ereburger van Gouda en oprichter van de Stichting Oude Begraafplaats Gouda.

In de Drukkerswerkplaats Gouda vertelden Peterpaul Kloosterman en Corie Grootendorst over Inez' liefde voor taal, poëzie en ambachtelijk drukwerk. Onder de titel "Inez Meter en de drukkers" namen zij het publiek mee langs haar samenwerkingen met kunstenaars en drukkers, waaronder Peter Hendriks, en toonden zij voorbeelden van bijzondere uitgaven en handgedrukt werk.

De avond maakte deel uit van Levend Monument 2.0, het culturele halfjaar ter ere van Inez' honderdste geboortedag. De belangstelling was groot en de bijeenkomst bood niet alleen een inkijk in haar artistieke nalatenschap, maar ook in haar blijvende betekenis voor het culturele leven in Gouda.

True Crime rondleiding

Na het succes van de True Crime rondleidingen in het najaar van 2024 dook Ed van Rossum opnieuw in de archiven en ontdekte verschillende vergeten Goudse misdrijven. Samen met kleinzoon Max verzorgde Ed weer vier rondleidingen.

Ook dit jaar waren de avonden snel volgeboekt en trokken de rondleidingen veel publiciteit. Dit keer speelden vrouwen de hoofdrol. Ed schreef eerder een boek over vrouwelijke misdadigers in de 19^e eeuw: *Schaduwlevens*.

Bijna 100 jaar!

OVERKAMP

Gedenktekens

www.overkampgedenktekens.nl

Hanzeweg 8, Gouda T.: 0182-514683

Gouda

NATUURSTEEN

Hanzeweg 8 - 2803 MC Gouda
(0182) 51 46 83 • info@goudanatuursteen.nl
www.goudanatuursteen.nl

085 0043 644

www.e25.nl

@E25 zorg en welzijn

E25
BIZON

KRINGLOOPWINKEL

LEERWERKTRAJECEN

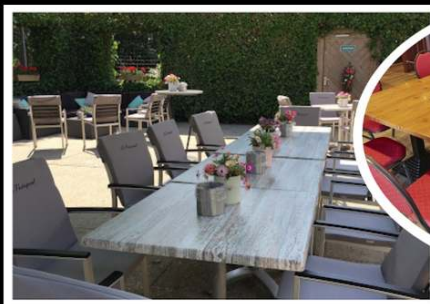
WONINGONTRUIMING

HUISHOUDELIJKE HULP

Le Patapouf

PARTY- & ZALENCENTRUM

Ook voor vergaderingen,
bijeenkomsten en symposia

Le Patapouf

Stephan Eikenaar

Kolkmanstraat 1-3 Gouda

0182 513213

info@le-patapouf.nl

www.le-patapouf.nl

Voor een afscheid dat recht doet aan het leven

0182 - 678020
Dag en nacht
www.solace.nl

Solace
Uitvaartbegeleiding

Schilderwerk zonder zorgen.

M. de Wit

Westerkade 58
2802 SM Gouda

Mobiel 06 - 21 226 543

ontwerp75

Vossiusstraat 83 Gouda 06 22 68 74 41

ontwerp75.nl info@ontwerp75.nl

RAAMDECORATIE

BEDRIJFSKLEDING

INLAGEREP

BEDRIJFSRECLAME

RECLAMEMONTAGE

E. VAN LEEUWEN

STRAAT- EN ONDERHOUDSWERKEN

www.straatwerken.eu | info@straatwerken.eu

PLUS van den Boogaard
Constantijn Huygensstraat 110
2802LZ Gouda
0182513665
info.285@plus.nl

Je eerste 4 bestellingen gratis thuisbezorgd

**Nu 4x gratis
bezorging
voor nieuwe
klanten.**

Openingstijden: maandag t/m zaterdag van 08:00-21:00 & zondag van 09:00-18:00

PLUS
vandenBoogaard

Echtpaar Massar – van Leeuwen

Door Piet Streng (voorzitter).

Wie kent ze niet? Al vele jaren zijn Koos en Willy Massar het gezicht van de Oude Begraafplaats. Heel veel uurtjes hebben zij besteed aan het onderhoud van de graven en het groen.

Maar vooral zijn ze beiden bezig geweest met het zoeken naar gegevens van de overledenen. Graf voor graf hebben ze nagelopen en via het gemeente- of streekarchief hebben ze documenten over de overledenen kunnen vinden. Hier hebben ze samen veel tijd ingestoken en daar plukken wij en de nabestaanden de vruchten van. Koos zocht de gegevens bij elkaar en Willy noteerde alles. Wij hebben hier veel waardering voor. Uit waardering voor dit vele werk rond de archivering en tevens voor de inzet om de graven en het groen te onderhouden kreeg Koos in 2016 een Koninklijke Onderscheiding. Dit had hij natuurlijk dik verdiend.

Willy Massar – van Leeuwen heeft haar man al die jaren ondersteund. Zij noteerde alles en wist van elk graf wel iets te vertellen. Ze kent veel verhalen en heeft veel kennis van het verleden van de overledenen en vaak ook hoe die mensen leefden en wat zij hebben meegemaakt. De laatste jaren heeft Willy zich ook beziggehouden met het fotograferen van verschillende graven maar ook van alle werkzaamheden die door de vrijwilligers op de begraafplaats worden uitgevoerd. Veel van haar foto's zijn te vinden op onze website. Het bestuur is daar erg blij mee want dit zijn belangrijke beelden van het totale onderhoud en de samenwerking en onderlinge verhoudingen tussen de vrijwilligers. Helaas gaat de gezondheid van Willy achteruit en heeft ze moeten besluiten om niet meer frequent naar de begraafplaats te komen. Dit is spijtig maar we begrijpen haar beslissing.

Gelukkig heeft de gemeente de waardering voor het werk dat Willy deed laten blijken. In 2021 kreeg Willy de gemeentelijke Vrijwilligerspenning uitgereikt. Maar ook het bestuur heeft de waardering voor het vele werk en tijd laten blijken door Willy te bedanken voor haar inzet. Namens het bestuur en de vrijwilligers kreeg zij een mooie oorkonde en een speldje "Lid van Verdienste".

Wij bedanken Willy en Koos voor hun inzet voor de begraafplaats en we hopen dat Koos nog lang actief mag blijven bij ons. Wij koesteren zijn kennis en inzicht en zien hem nog steeds als het lopende archief. Wij kunnen nog veel van hem leren over het onderhoud en de graven.

Verhalen van de begraafplaats

Door Katy van den Hoek (vrijwilliger).

Astrid Wielemaker, binnenstadbewoner: “Rust en groen, een bijzondere plek.”

Toen de kinderen klein waren, lag ons schip in de Turfsingel, aan het eind van de Kerkhoflaan. Het was een druk kruispunt, maar we hadden een uitwijk. Met een peuter en een kleuter was het net een mooi loopje naar het park. Maar het speeltuintje was in die tijd verpauperd en vol hondenpoep. Zo ontdekte ik de Oude Begraafplaats. Wat de Oude Begraafplaats voor mij betekent? Rust, groen, een bijzondere plek.

Onverwacht, zo mooi, en ingeklemd tussen fabriek en woonwijk. Hoewel ik in Gouda ben geboren en getogen, wist ik niet van haar bestaan. We hadden een vast ritueel. Ik kwam er om de week, op de woensdagochtend. We liepen naar het witte bankje. Onderweg kwamen we bij het kindermonument. Dat vonden de kinderen bijzonder. Bij het bankje aangekomen, aten we een boterhammetje. Het was er stil, je hoorde enkel de fabriek.

In al die keren dat ik er kwam, ben ik maar één keer een andere bezoeker tegen gekomen. Een vader die ik kende van school. Als je in de stad woont ben je niet vaak alleen. Ik vind het belangrijk dat kinderen buiten kunnen zijn, in de natuur. Ze konden erop zichzelf rondlopen, geen verkeer en geen sloot waar ze in konden vallen. De aula, toen nog bewoond, is een prachtig gebouw. In mijn fantasie woonde ik er zelf.

Door de Oude Begraafplaats kon ik mijn kinderen bekend maken met een begraafplaats. “Hier liggen dode mensen”. Ze maakten kennis met een begraafplaats voordat ze er zouden komen voor een uitvaart. Een begrafenis is vol verdriet en emoties. Nu was er alleen de rust en de stilte. Ik leerde ze hoe je

je op een begraafplaats gedraagt, passend, met eerbied. Dat betekent niet op de graven lopen, niet hard roepen, het is geen speelplaats.

Zo een begraafplaats kan niet bestaan als het geen aandacht krijgt. De vrijwilligers doen goed werk. Bovendien ligt de Begraafplaats uit de loop, dat is lastig voor de bekendheid ervan. Er zijn de laatste tijd veel activiteiten, daarmee betrek je mensen bij de Oude Begraafplaats. Daar zitten vast vrijwilligers van de toekomst bij. Wat je wel en niet op de Begraafplaats wilt, is niet zo eenvoudig. Dat maak je met elkaar uit: wat willen we voor de Oude Begraafplaats? Wel een middag over paddenstoelen of een herdenkingsbijeenkomst, geen Hard Metal concert, bijvoorbeeld.

Astrid op de Oude
Begraafplaats. Foto: Lia
Donkers

De kinderen zijn in een andere fase, maar ik kom nog graag op de Oude Begraafplaats.

Hemelboom op de Oude Begraafplaats

Door Lia Donkers (algemeen bestuurslid).

Komt een fotograaf de begraafplaats oplopen: “Waar staat de hemelboom? Ik moet een plaatje schieten. Het is een hoge boom met groot geveerd blad”. We hadden nog nooit van de hemelboom gehoord. Vast een grap want het is wel heel toepasselijk: een hemelboom op een kerkhof!

Maar nee: in rij P van Veld D vinden we een heuse, hoog strekkende hemelboom (*Ailanthus altissima*). Het lijkt wel of de boom als een razende de lucht in is gegroeid en pas op grote hoogte een bladerkroon heeft ontwikkeld. De bladeren zijn geveerd samengesteld en meten tot wel 60 centimeter. Ook de takken wijzen naar de hemel. Daar dankt de boom zijn naam aan.

Niet aan komen waaien

Hoe komt die Hemelboom daar? Wel, er is opzet in het spel. Na de sluiting van de begraafplaats in 1975 was het onduidelijk wat er met het terrein zou gaan gebeuren. De toenmalige stedelijk ecoloog hoopte dat het een groenstrook zou blijven en plantte alvast enkele parkbomen waaronder de elegante hemelboom. Deze parkbomen domineren en sieren thans de begraafplaats. Het is alleen jammer dat er exoten tussen zitten die inmiddels op de verboden lijst staan. Zo ook de hemelboom. Deze oorspronkelijk uit Azië afkomstige boom bevat gifstoffen in bast en blad die eenmaal opgenomen in de bodem de vestiging en groei van andere planten verhinderen. De wortels scheiden stoffen af die de groei van omringende planten sterk negatief beïnvloeden. Misschien verklaart dat de kaalheid onder 'onze' hemelboom op veld D.

Verboden boom

Hemelbomen zouden een grote groei- en verspreidingskracht hebben. Ze zijn vanuit verstedelijkt gebied doorgewoerd naar de vrije natuur en bedreigen daar inheemse begroeiing. Daarom staat de boom op de Unielijst (EU) van invasieve soorten, hetgeen betekent dat de boomsoort niet meer verhandeld mag worden. In ons land stelt het Ministerie van Landbouw dat hemelbomen in bermen en bossen, langs graslanden en rivieren opgespoord en verwijderd moeten worden. Staat een hemelboom in een tuin of park, dan mag de boom blijven staan, maar zich niet vermeerderen. Dat betekent stelselmatig zaailingen en spruiten verwijderen.

De hemelboom op de Oude
Begraafplaats.
Foto: Rinus Lasschuyt

Op de begraafplaats herkennen we die expansiedrift van de hemelboom niet zo. We ontdekken geen vruchten. Hoogstens enkele wortelspruiten. Eerlijk gezegd, ziet 'onze' hemelboom op Veld D er een beetje armetierig uit. Zou de boom op weg zijn om zelf te gaan hemelen?

Referenties:

- Kleinwee. André van & Bonnie van Doorn, Natuur dicht bij huis. Ecologisch groen in Gouda. (Gouda, 2016)
- Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit, Factsheet Hemelboom (*Ailanthus altissima*) (Website, 2019)

Documentaire ‘de Oude Begraafplaats’

Op zaterdag 11 oktober vond de premiere plaats van de documenaire ‘De Oude Begraafplaats Gouda’.

Van links naar rechts: Lia, Niels, Mirjam, Katy en Erik. Foto: Sandra Zeilstra Photography

Een jaar lang volgde Gouwenaar Mirjam Huffstadt het reilen en zeilen op de Oude Begraafplaats. Haar fascinatie voor deze stille groene oase, ingeklemd tussen fabriek en woonwijk, mondde uit in een 25 minuten durende documentaire. Op zaterdag 11 oktober was de feestelijke première in Filmhuis Gouda.

Mirjam's liefde voor de plek begon al in de jaren tachtig, toen ze in de stadsvernieuwing werkte in de Raambuurt. Jaren later keerde ze terug en raakte opnieuw onder de indruk van de schoonheid én de inzet van de vrijwilligers. "Zij houden met hart en ziel de plek in stand, met aandacht voor historie en natuur."

In haar film laat ze de begraafplaats door de seizoenen heen zien, met als rode draad het werk van de vrijwilligers. Ze toont ook de bijzondere flora, fauna en gebouwen, waaronder de aula en het karakteristieke blauwe baarhuisje.

Wij zijn heel trots op het eindresultaat en de documentaire werd met veel enthousiasme ontvangen. Bezoekers waardeerden vooral hoe de film laat zien dat de Oude Begraafplaats niet alleen een plek van herinnering is, maar ook van leven, natuur en verbondenheid. Mirjam is er nog vaak te vinden. "Het is een bijzondere plek met bijzondere mensen."

De Oude Begraafplaats is op zoek naar manieren om de film bekend te maken onder een groter publiek, maar wil ook graag de mogelijkheid aan onze donateurs bieden om in een select gezelschap de film met ons te bekijken in de aula van de Oude Begraafplaats. De voorstelling bestaat uit een korte inleiding en na afloop gaan wij graag met u in gesprek.

Lijkt het u leuk om hier aan deel te nemen? Stuur dan een mailtje naar info@oudebegraafplaatsgouda.nl en wij sturen u dan graag een uitnodiging zodra de datum bekend is.

Grafbordje opgeknapt

Door Lia Donkers (algemeen bestuurslid).

Vroeger werd veel gebruik gemaakt van zogenaamde grafbordjes. Mensen konden die zelf maken. Het was een goedkoop alternatief voor een stenen zerk. De meeste grafbordjes op de Oude Begraafplaats zijn door weersinvloeden vergaan en verdwenen. Momenteel resten er nog zes. We proberen ze van de ondergang te redden.

Het hierbij afgebeelde grafbordje van Gerarda Magdalena Terbeek is ooit door een nabestaande nagemaakt aan de hand van het origineel dat op haar graf stond. Het is het enige grafbordje op de begraafplaats met een foto van de overledene.

Die foto was min of meer opgelost, de omlijsting kapot, de achterwand verrot en de ruit verschrikkelijk vuil. De witte tekst op het zwarte kunststoffen paneel was nog leesbaar, al hebben we de letters hier en daar iets bijgewerkt. De achterwand en de omlijsting zijn nu eveneens van kunststof. De originele foto, die gelukkig in het archief was opgeslagen, hebben we ook op kunststof laten afdrukken in de hoop dat de afbeelding langer standhoudt. Alleen de paal is van hout en nog goed. Die is opnieuw gevefd.

Rechts het grafbordje na restauratie.

Gerarda Magdalena is op negenenveertig jarige leeftijd in het huwelijk getreden met Hermanus Hendrikus Terbeek. Hermanus werd conciërge in het Willem Vroesenhuis aan de Spieringstraat. Ze woonden op de Derde Kade. Hermanus heeft zijn vrouw overleefd en zal verantwoordelijk zijn geweest voor de tekst en de foto van het oorspronkelijk grafbordje.

